

Vážený rodičia, milí priatelia,

Čokoládovo opálené dieťa sa mnohým ľuďom môže zdať oveľa zdravšie a krajšie. Slnko si však neraz často u detí vyberá svoju daň. Je síce veľa pravdy v ľudovej múdrosti, že kam chodí slnko - nechodí lekár, ale treba pamätať aj na to, že slnko môže byť pre nás aj veľmi nebezpečné. So začínajúcim letom by som Vás preto dnes rada upozornila na nebezpečenstvo neprimeraného opaľovania najmä našich malých detí.

Malígny melanóm u detí.

Čím častejšie sa v detstve človek na slnku spáli, tým väčšiu má pravdepodobnosť dostať v strednom veku malígny melanóm, jeden z najagresívnejších kožných nádorov. Malígny melanóm (MM) je zhubnou formou pigmentového névu /materského znamienka/. Tvorí síce len 4% všetkých zhubných nádorov kože, avšak spôsobuje viac ako 70% úmrtí spôsobených týmito nádormi. MM môže okrem kože postihovať aj sliznice /napr. dutinu ústnu/ a vyskytuje sa aj v oku. Zákernosť MM spočíva v tom, že už vo veľmi včasných štádiách sa z neho uvoľňujú bunky, ktoré sa lymfatickými cievami a krvou šíria do odľahlejších miest organizmu. Tam sa uchytia, ďalej množia a vytvárajú sa metastázy. Kým do roku 2002 sa malígny melanóm u detí takmer neobjavoval, za posledných pár rokov sa jeho výskyt takmer strojnásobil. Do rizikovej skupiny patria ľudia, ktorí majú veľký počet materských znamienok a ľudia s veľmi svetlou pokožkou. Uplatňuje sa aj genetická predispozícia – pravdepodobnosť vzniku MM je väčšia u ľudí, u ktorých v rodine ho už niekto mal. MM môže vzniknúť aj na koži alebo sliznici bez predošlých zmien v zmysle znamienka, alebo premenou už existujúceho pigmentového névu.

Opakované, sporadické spálenie sa je rizikovejšie ako častejší pobyt na miernejšom slnku. Obzvlášť rizikové je silné spálenie sa v detskom veku.

Diagnostika MM sa opiera o vyšetrenia odborným kožným lekárom. Ide o nebolestivé, neinvasívne vyšetrenie, pri ktorom sa využíva ručný dermatoskop, čo je osvetlená 10-20x zväčšujúca lupa, ktorá umožní pozorovať farebné, štrukturálne a cievne zmeny v kožných léziách.

Na rozoznanie podozrivých znamienok slúži ABCD – klasifikácia:

- A (asymetry) – ložisko má asymetrický tvar
- B (border) – okraje sú nepravidelné, s výbežkami a šírením do okolia
- C (color) – nehomogénne zafarbenie, striedajú sa rôzne odtiene hnedej až do čiernej, niekedy je prítomné červené, modravé až fialové zafarbenie.
- D (diameter) – priemer ložiska nad 6 mm /ale existujú aj MM menšie ako 6 mm, nebezpečné je znamienko, ktoré sa zväčšuje/
- K ďalším príznakom patrí: hrboľatý povrch, svrbenie alebo krvácanie zo znamienka.

Liečba MM spočíva v jeho chirurgickom odstránení s bezpečnostným okrajovým lemom (2mm lem zdravej kože) a histopatologickým vyšetrením.

V našej populácii je prítomná častá obava z chirurgického zákroku, čo v každom prípade len môže viesť k oddialeniu diagnostiky a prípadnej potreby liečby. Rady typu: nedávaj si „babrat“ do znamienka, lebo sa ti zvrhne, nie sú opodstatnené, lebo samotné chirurgické odstránenie znamienka nemôže za žiadnych okolností viesť k jeho zvrhnutiu na malignitu. A pritom pri dokázaní, že išlo o MM sa môže pristúpiť včas k adekvátnej liečbe. Treba si uvedomiť, že pri objavení MM hrá dôležitú úlohu včasná diagnostika a liečba, lebo najvýznamnejším prognostickým kritériom je hrúbka nádoru v mm. Napr. 5-ročné prežitie u pacientov s hrúbkou do 1,6 mm je 94%, ale s hrúbkou väčšou ako 3,6 mm je už len 42%.

Prevenia kožných nádorových ochorení zahŕňa správny vzťah k opaľovaniu, používanie ochranných faktorov, odevov (najnovšie aj značenie odevov podľa ochrany pred UV), minimalizovanie používania solárií. Keďže detská pokožka je veľmi citlivá na spálenie, preto pred opakovaným spálením, nadmerným opaľovaním a pred používaním solárií je nutné chrániť predovšetkým deti a dospelávajúcu mládež.

MUDr. Monika Meňhertová

Od. 1.5.2010 otvorila

MUDr. Monika Meňhertová novú **Ambulanciu pre deti a dospelosť**,
na Legionárskej ul.č.2 v Trenčíne. /nad lekárnou Ave-Maria/

0903 77 0046, 032 64 02 144, ambulancia.menhertova@gmail.com

www.menhertova.sk